

INFORMACIJA O ZAHTJEVIMA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ ZA DAVANJE SAGLASNOSTI VLADE CRNE GORE ZA DUGOROČNO ZADUŽENJE

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (EPCG) je dostavila Ministarstvu energetike i rudarstva zahtjeve za davanje saglasnosti Vlade Crne Gore za dugoročno zaduženje.

Zahtjevom od 03.04.2025. godine EPCG je istakla da je za potrebe realizacije Ugovora o kreditu za implementaciju SCADA i ADMS sistema i Ugovora o kreditu za izgradnju vjetroelektrane Gvozd neophodno dobijanje saglasnosti Vlade Crne Gore na dugoročno zaduženje. Drugim zahtjevom od 06.06.2025. godine EPCG je ukazala da je za realizaciju druge faze projekta VE Gvozd, odnosno povodom planiranog kreditiranja razvoja druge faze projekta VE Gvozd, takođe neophodno dobijanje saglasnosti Vlade Crne Gore.

U vezi sa navedenim zahtjevima zatraženo je mišljenje Ministarstva finansija povodom tražene saglasnosti koje je kroz svoj odgovor jasno istaklo potrebu za dobijanjem saglasnosti Vlade Crne Gore za dugoročno zaduženje ukazujući na odredbu člana 57 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti (Službenom listu CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18 – Odluka US CG, 55/18, 66/19 – drugi zakon, 70/21, 27/23, 123/23 - drugi zakon, 125/23 i 11/25) kojom je propisano da privredna društva i pravna lica koja su u većinskom vlasništvu države mogu se dugoročno zaduživati uz prethodnu saglasnost Vlade, koja se daje na predlog Ministarstva finansija.

Imajući u vidu navedenu odredbu Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Ministarstvo energetike i rudarstva je dostavilo predmetne zahtjev sa pratećom dokumentacijom Ministarstvu finansija na dalje postupanje, i tom prilikom ukazalo na značaj realizacije navedenih projekata.

Naime, implementacija SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition) i ADMS (Advanced Distribution Management System) sistema predstavlja ključni korak ka modernizaciji elektrodistributivne mreže. SCADA omogućava daljinsko upravljanje, praćenje i automatizaciju distribucije električne energije, dok ADMS uključuje upravljanje tokovima energije i integraciju obnovljivih izvora. Ovi sistemi zajedno značajno poboljšavaju pouzdanost, efikasnost i sigurnost elektroenergetskog sistema. Ugovor o finansiranju ovog projekta, čija je vrijednost investicije 35 mil eura, je zaključen 27. 01. 2025. godine sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD).

SCADA i ADMS sistem omogućavaju prikupljanje podataka u realnom vremenu sa svih vitalnih djelova mreže, automatsku identifikaciju kvarova i brže uspostavljanje ponovnog napajanja korisnika. Takvo upravljanje resursima smanjuje vrijeme prekida u napajanju korisnika električnom energijom. U skladu sa ciljevima Vladine politike, ovaj sistem podržava postizanje ciljeva održivog razvoja kroz bolje upravljanje obnovljivim izvorima energije.

Kada je riječ o projektu izgradnje VE Gvozd, ističemo da se radi o značajnom novom energetskom objektu ukupne instalisane snage 54,6 MW i očekivane godišnje proizvodnje od oko 150 GWh. Pored ovoga povećanje kapaciteta, kroz realizaciju druge faze VE Gvozd doprinosi značajnom povećanju sigurnosti snabdjevanja kupaca u Crnoj Gori. S obzirom na značaj ovog projekta, za povećanje učešća obnovljivih izvora energije u nacionalnoj energetskoj mreži, diversifikaciju proizvodnje električne energije i doprinos ispunjenju međunarodnih obaveza u oblasti klimatske politike, njegovo sprovođenje je od velikog značaja. Kada je riječ o projektu izgradnje VE Gvozd, ističemo da je EPCG potpisala sa EBRD Ugovor o kreditnom aranžmanu za potrebe finansiranja projekta izgradnje vjetroelektrane Gvozd vrijedan 82 mil eura. Za narednu fazu proširenja kapaciteta planirano je zaduženje u iznosu od 25,625 mil eura za izgradnju VE Gvozd 2 čime bi se povećao kapacitet za 21 MW.

Naon što je Ministarstvo finansija razmotrilo predmetne zahtjeve u svom odgovoru je ukazalo, uzimajući u obzir sve okolnosti sa aspekta poslovanja privrednih društava u većinskom državnom vlasništvu, na potrebu izrade sveobuhvatene analize opravdanosti kojom bi se detaljno razmotrila finansijska održivost predviđenih ulaganja.

Vezano za navedeno pitanje ističemo da Ministarstvo finansija vrši poslove sprovođenja analize finansijskog stanja privrednih društava u većinskom vlasništvu države, priprema i ažuriranje ekonomsko-finansijske baze podataka privrednih društava u većinskom vlasništvu države, utvrđivanje i razvijanje metodologije za procjenu fiskalnih rizika državnih kompanija, procjenu, praćenje i izvještavanje o finansijskim i fiskalnim rizicima društava u većinskom državnom vlasništvu, kao i vođenje evidencije i pripremu izvještaja i analiza o radu privrednih društava u većinskom vlasništvu države, praćenje i procjenjivanje kvaliteta njihovog poslovanja.

Po pitanju navedenog EPCG je dostavila analizu opravdanosti za projekte VE Gvozd 1 i VE Gvozd 2 koje je za potrebe obezbjeđenja finansiranja projekata sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj uradio konsultant Fichtner GmbH & Co. KG iz Njemačke (Wind Resource and Energy Yield Assesment Study I Market Study and Business Model for Gvozd Wind Power Plant in Montenegro).

Na kraju, zbog važnosti realizacije navedenih pitanja potrebno je sagledati sve elemente napominjući značajnu ulogu Ministarstva finansija u pogledu davanja saglasnost Vlade Crne Gore za dugoročno zaduženje, shodno odredbu člana 57 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti (Službenom listu CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18 – Odluka US CG, 55/18, 66/19 –drugi zakon, 70/21, 27/23, 123/23 - drugi zakon, 125/23 i 11/25).